

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa W. R. i D. R. przeciwko W. G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. akt VI ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza
od pozwanego na rzecz powodów - ich pełnomocnika, radcy
prawnego M. M. z d. B., - kwoty 7200,- (siedem tysięcy dwieście)
złotych z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 grudnia 2012 r. oddalone zostało powództwo W. R. i D. R. przeciwko W. C. o zapłatę 438 900 złotych z tytułu części odszkodowania, jakie otrzymał pozwany w wyniku wywłaszczenia nieruchomości dzierżawionej przez powodów oraz, ewentualnie o zapłatę 310 343 złotych z tytułu zwrotu mszczonego przez powodów czynszu dzierżawnego za okres, w którym nie korzystali oni z dzierżawionej nieruchomości ze względu na jej wywłaszczenie. Jako prawną przyczynę oddalenia powództwa Sąd Okręgowy podał, że w chwili przyznania i otrzymania przez pozwanego odszkodowania wywłaszczeniowego powodowie nie byli już dzierżawcami, gdyż umowa dzierżawy zawarta w 1979 r. została wypowiedziana przez pozwanego i uległa rozwiązaniu dnia 14 grudnia 1998 r. Sąd nie podzielił stanowiska powodów o związaniu poglądem prawnym zawartym w uzasadnieniu orzeczenia zapadłego w sprawie, w której oddalone zostało żądanie eksmisyjne pozwanego, ponieważ stosownie do art. 365 § 1 k.p.c. sąd jest związany wyłącznie wydanym w sprawie orzeczeniem a nie treścią jego pisemnego uzasadnienia. Sąd Okręgowy uznał również za niezasadne żądanie ewentualne powodów, mające podstawę w art. 410 § 2 k.c., gdyż pozwany nie otrzymał od powodów czynszu dzierżawnego, który został zapłacony pierwotnemu wydzierżawiającemu i mu nie przekazanemu, natomiast korzyść uzyskana przez pozwanego na podstawie decyzji wywłaszczeniowej miała ważną podstawę prawną. W stosunku do powódki D. R. została zakwestionowana przez Sąd legitymacja czynna w rozpoznawanej sprawie, ze względu na to, że nie była ona stroną zawartej umowy dzierżawy, jako stosunku zobowiązaniowego, z którego są wywodzone roszczenia powodów.

Wniesioną przez stronę powodową apelację Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wyrokiem z dnia 13 grudnia 2013 r., mimo podzielenia słuszności części podniesionych w niej zarzutów. Na skutek skargi kasacyjnej powodów, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2015 r. uchylił wskazany wyrok Sądu Apelacyjnego i skierował sprawę do ponownego rozpoznania, uznając za zasadne roszczenia powodów w zakresie, w jakim miały one swoją podstawę w zawartej umowie dzierżawy, na podstawie której dzierżawcy zapłacili jednorazowo z góry czynsz dzierżawny za cały okres trwania umowy, określony w niej na 99 lat.

Ponadto Sąd Najwyższy wskazał na przepisy kodeksu cywilnego, z których wynika wprost wstąpienie pozwanego w stosunek dzierżawy, jako nabywcy wydzierżawionej nieruchomości tytułem darowizny od swojej matki.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 20 stycznia 2016 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 grudnia 2012 r. i uwzględnił częściowo apelację powodów w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 271 048 złotych z odsetkami i rozstrzygnął o kosztach postępowania. Uwzględnił zarzut naruszenia w zaskarżonym wyroku art. 365 § 1 i art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 471 k.c. i przyznał odszkodowanie odpowiednio do powierzchni dzierżawionej nieruchomości i okresu dzierżawy oraz kwoty należnego czynszu dzierżawnego za okres trwania dzierżawy i pozostały okres niewykorzystany, a z góry opłacony.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym wyrokiem przepisu postępowania, tj. art. 365 § 1 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego dotyczy art. 61 § 1 oraz art. 65 w związku z art. 56, art. 58 § 1 i 3 oraz art. 695 § 1 oraz art. 471 w związku z art. 695 § 1 k.c. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o odrzucenie skargi, ewentualnie odmowę jej przyjęcia, ewentualnie w razie jej przyjęcia o oddalenie skargi oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Formułując zagadnienie prawne skarżący nie zauważył, że w sprawie zapadło po raz wtóry orzeczenie Sądu drugiej instancji, którego treść wynikała z rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej powodów i dokonanej już oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego. W uzasadnieniu obecnej skargi kasacyjnej strona pozwana podnosi te same kwestie, nie uwzględniając tego, że spór sprowadza się nie do rozstrzygnięcia o trwaniu lub

nie umowy dzierżawy zawartej między powodami a poprzednikiem prawnym pozwanego, tylko o zwrot powodom tej części czynszu dzierżawnego zapłaconego przez nich z góry wydzierżawiającemu, który dotyczy okresu, w którym umowa dzierżawy już przestała wiązać strony. W okolicznościach faktycznych sprawy i dokonanych już ocenach prawnych nie ma potrzeby odpowiadać na kwestie podnoszone przez pozwanego. Nie są zatem spełnione przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Skarga nie jest również oczywiście uzasadniona. Pomijając, że kłócą się ze sobą wskazywane równolegle dwie podstawy skargi kasacyjnej, jakimi jest z jednej strony powoływanie się na istotne zagadnienie prawne występujące w sprawie i wymagające rozstrzygnięcia, a z drugiej twierdzenie, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to oczywistość skargi nie została prawnie uzasadniona. Powoływanie się kolejny raz przez pozwanego na własne widzenie stanu faktycznego i ocenę umowy lub braku umowy dzierżawy w kontekście przesłanek odpowiedzialności kontraktowej jest bezskuteczne z punktu widzenia podstawy skargi kasacyjnej, jaką stanowi art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., zasądzając koszty od pozwanego na rzecz pełnomocnika powodów, radcy prawnego M.M., działającej z substytucji radcy prawnego AK., która przed otrzymaniem pisma powodów o cofnięciu pełnomocnictwa wniosła, zgodnie z terminem ustawowym odpowiedź strony powodowej na skargę kasacyjną pozwanego. W tych okolicznościach oraz ze względu na brak merytorycznego odniesienia się do wniosku o przyjęcie skargi przez nowego pełnomocnika powodów w odpowiedzi na skargę kasacyjną, złożoną ponadto do Sądu Apelacyjnego w drugiej kolejności, nie było podstaw do zasądzania nowemu pełnomocnikowi powodów kosztów postępowania kasacyjnego.